

Problemes de Geometria per a l'ESO 49

481.- Siguen A, B, C tres punts alineats (en aquest ordre).

En el mateix semiplànel determinat per la recta AC dibuixem els quadrats ABDE, ACFG.

Dibuixem la recta r que passa per A i és perpendicular a BG.

Proveu que la recta divideix per la meitat el segment $\overline{CE}$.

Aref, M.N., Wernick, W. "Problemes and Solutions in Euclidean Geometry". Pàgina 27, problema 28.

Solució:

Siga $\alpha = \angle AGB$.

$\overline{AB} = \overline{AE}$, $\overline{AC} = \overline{AG}$, aleshores, els triangles rectangles $\triangle ABG$,

$\triangle AEC$ són iguals.

Aleshores, $\angle ACE = \alpha$.

La recta r és perpendicular a BG, aleshores,

$\angle OAC = \alpha$.

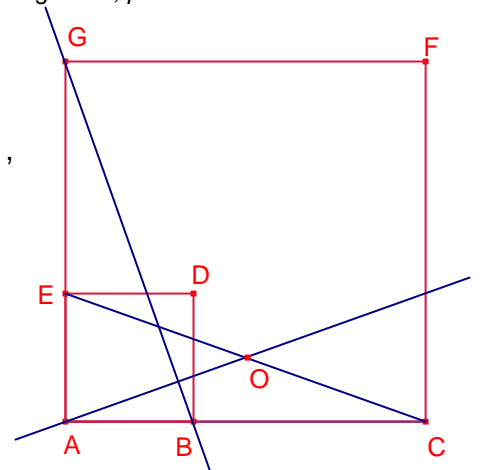
Aleshores, $\overline{OA} = \overline{OC}$.

$\angle AEC = 90^\circ - \alpha$, $\angle EAO = 90^\circ - \alpha$.

Aleshores, $\overline{OA} = \overline{OE}$.

Aleshores, O és el punt mig de la hipotenusa $\overline{CE}$.

O és el circumcentre del triangle $\triangle AEC$.

482.- Siga el triangle isòscele $\triangle ABC$, $\overline{AB} = \overline{AC}$.

Siguen M, N dos punts de $\overline{AB}$, $\overline{AC}$, respectivament, tal que $\overline{BM} = \overline{CN} = \overline{BC}$.

Siga D la intersecció dels segments $\overline{BN}$, $\overline{CM}$.

Proveu que $\angle BDC = B$.

Siga $x = B = C$, angles iguals del triangle isòscele $\triangle ABC$.

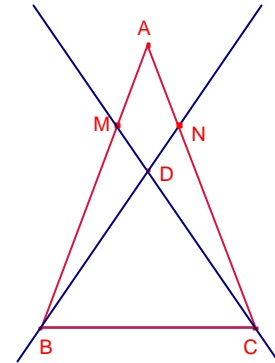
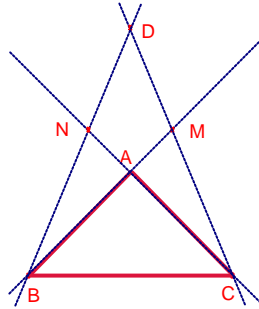
Si $\overline{BM} = \overline{BC}$ el triangle $\triangle BCM$ és isòscele, aleshores:

$$\angle BCM = \angle BMC = \frac{180^\circ - x}{2} = 90^\circ - \frac{x}{2}.$$

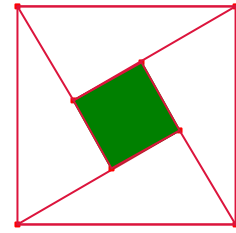
Anàlogament, $\angle NBC = 90^\circ - \frac{x}{2}$.

$$\angle BDC = 180^\circ - (\angle BCM + \angle NBC) = x.$$

Si $\overline{AB} \leq \overline{BC}$ també es compleix.

483.- Per cadascun dels vèrtexs d'un quadrat dibuixem una recta en el mateix sentit i inclinació de 30° . Demostreu que la figura que és forma és un quadrat concèntric a l'inicial. Determineu la proporció entre les àrees dels dos quadrats.
Bruño, "Geometría. Curso Superior". Pàgina 175, problema 126.

Solució:

Siga ABCD el quadrat inicial de costat $\overline{AB} = c$.

Siga el quadrilàter PQRS que formen les rectes AP, BQ, CR, DS tal que $\angle PAB = \angle QBC = \angle RCD = \angle SDA = 30^\circ$.

Notem que $\angle DAP = 60^\circ$, aleshores, $\angle APD = 90^\circ$.

Anàlogament, $\angle AQB = \angle CRB = \angle CSD = 90^\circ$.

Els triangles rectangles $\triangle ABQ$, $\triangle BCR$, $\triangle CDS$, $\triangle DAP$ són iguals. Per tant, en el quadrilàter PQRS, $\angle P = \angle Q = \angle R = \angle S = 90^\circ$.

En el triangle rectangle $\triangle ABQ$, $\angle A = 30^\circ$, $\angle B = 60^\circ$, aleshores:

$$\overline{BQ} = \frac{1}{2} \overline{AB} = \frac{c}{2}, \quad \overline{AQ} = \frac{\sqrt{3}}{2} \overline{AB} = \frac{c\sqrt{3}}{2}.$$

$$\overline{PQ} = \overline{AQ} - \overline{AP} = \overline{AQ} - \overline{BQ} = \frac{\sqrt{3}-1}{2} c.$$

$$\text{Anàlogament, } \overline{QR} = \overline{RS} = \overline{SP} = \frac{\sqrt{3}-1}{2} c.$$

Aleshores, PQRS és un quadrat de costat $\overline{PQ} = \frac{\sqrt{3}-1}{2} c$

Siga O el centre del quadrat ABCD.

Els triangles $\triangle APO$, $\triangle BQO$ són iguals ja que $\overline{OA} = \overline{OB}$, $\overline{AP} = \overline{BQ} = \frac{1}{2} c$ i

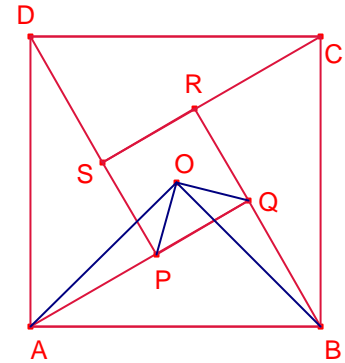
$\angle OAP = \angle OBQ = 45^\circ - 30^\circ = 15^\circ$, aleshores:

$$\overline{OP} = \overline{OQ}.$$

Anàlogament, $\overline{OP} = \overline{OQ} = \overline{OR} = \overline{OS}$, aleshores, O és el centre del quadrat PQRS.

Les proporció de les àrees dels quadrats és:

$$\frac{S_{PQRS}}{S_{ABCD}} = \frac{\overline{PQ}^2}{\overline{AB}^2} = \frac{\left(\frac{\sqrt{3}-1}{2} c\right)^2}{c^2} = \frac{2-\sqrt{3}}{2}.$$

484.- En un triangle $\triangle ABC$, $a = 7$, $b = 9$ i les mitjanes referides als costats $\overline{AC}$ i $\overline{BC}$ són perpendiculars.

Determineu la mesura del costat $\overline{AB}$.
Proposta de Vicent Chorro Monserrat.

Solució:

Siguen $\overline{AM}$, $\overline{BN}$ les mitjanes del triangle.

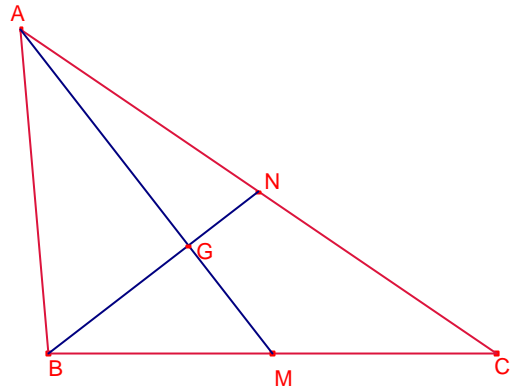
$$\overline{BM} = \overline{CM} = \frac{7}{2}. \quad \overline{CN} = \overline{AN} = \frac{9}{2}$$

Siga G el baricentre del triangle.

Per la propietat del baricentre:

$$\overline{BG} = 2\overline{GN} = 2x.$$

$$\overline{AG} = \overline{GM} = 2y.$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle BMG$:

$$(2x)^2 + y^2 = \left(\frac{7}{2}\right)^2 \quad (1)$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle ANG$:

$$x^2 + (2y)^2 = \left(\frac{9}{2}\right)^2 \quad (2)$$

Sumant les expressions (1) (2):

$$5x^2 + 5y^2 = \frac{130}{4} \quad (3)$$

$$x^2 + y^2 = \frac{26}{4} \quad (4)$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle $\triangle ABG$:

$$\overline{AB}^2 = (2x)^2 + (2y)^2 = 4(x^2 + y^2) \quad (5)$$

Substituint l'expressió (4) en l'expressió (5):

$$\overline{AB}^2 = 26.$$

$$\overline{AB} = \sqrt{26}.$$

485.- Sobre el costat $\overline{BC}$ del triangle equilàter $\triangle ABC$ dibuixem el triangle isòsceles $\triangle BCD$ tal que $\angle BDC = \frac{1}{2}A$ (A, D en el mateix semiplànel que determina la recta BC).

Proveu que $\overline{AD} = \overline{BC}$.

Aref, M.N., Wernick, W. "Problemes and Solutions in Euclidean Geometry". Pàgina 26, problema 9.

Solució:

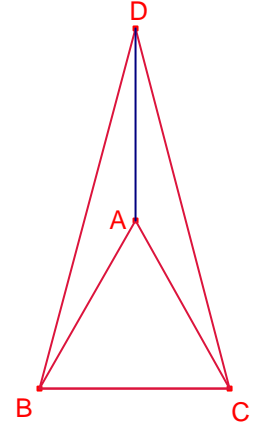
$$\angle BDC = \frac{1}{2}A = 30^\circ$$

$$\text{Per ser } \triangle BCD \text{ isòsceles, } \angle CBD = \frac{180^\circ - 30^\circ}{2} = 75^\circ.$$

$$\text{Per ser } \triangle ABC \text{ isòsceles, } \angle BAC = \frac{30^\circ}{2} = 15^\circ.$$

$$\angle DBA = \angle CBD - \angle B = 75^\circ - 60^\circ = 15^\circ.$$

Aleshores, el triangle $\triangle ABD$, és isòsceles, $\overline{AD} = \overline{AB} = \overline{BC}$.

486.- Siga ABCD un quadrilàter convex amb els angles B, C majors que 90° .
 Siga O el punt intersecció de les diagonals.

Considerem M en el segment $\overline{AO}$ tal que $\overline{BM}$ és paral·lel a $\overline{CD}$ i N en el segment $\overline{DO}$ tal que $\overline{CN}$ és paral·lel a $\overline{AB}$.

Proveu que els triangles $\triangle AMN$, $\triangle DMN$ tenen la mateixa àrea.
 OMA, provincial 2011, Nivell 1.

Solució:

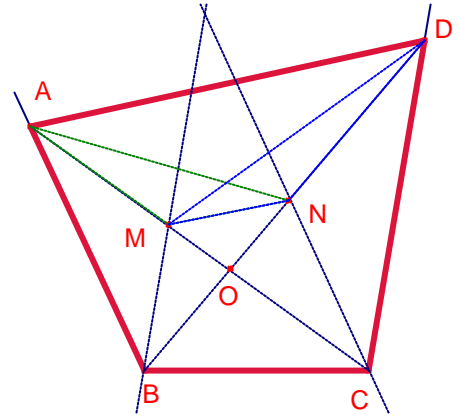
O és la intersecció de les diagonals del trapezi BCDM, aleshores, els triangles $\triangle BOC$, $\triangle DOM$ tenen la mateixa àrea.

O és la intersecció de les diagonals del trapezi ABCN, aleshores, els triangles $\triangle BOC$, $\triangle AON$ tenen la mateixa àrea.

Aleshores els triangles $\triangle DOM$, $\triangle AON$ tenen la mateixa àrea:
 $S_{AMN} = S_{AON} - S_{MON} = S_{DOM} - S_{MON} = S_{DMN}$.

Aleshores, els triangles $\triangle AMN$, $\triangle DMN$ tenen la mateixa àrea.

Aleshores, $\overline{AD}$ és paral·lel a $\overline{MN}$.

487.- La figura ABCDEG està formada per tres quadrats iguals i el rectangle CDEF.

$\overline{DE} = 2 \cdot \overline{CD}$, O és el centre del quadrat CFGH.

El perímetre de ABCDEG és 108cm.

Calculeu l'àrea de la zona ombrejada.

Solució:

Siga $\overline{CD} = x$.

El perímetre de ABCDEG és:

$$108 = \overline{AB} + \overline{BC} + \overline{CD} + \overline{DE} + \overline{EG} + \overline{GA} = 2x + 4x + x + 2x + 3x + 6x.$$

$$18x = 108.$$

$$x = 6.$$

Siga M la projecció de O sobre $\overline{AB}$.

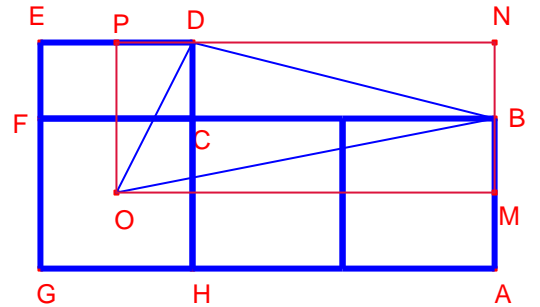
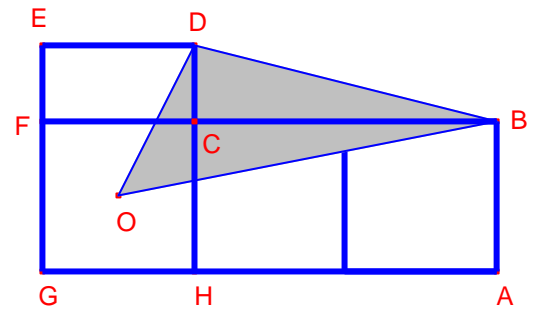
Siga P la projecció de O sobre $\overline{DE}$.

Siga N la intersecció de les rectes DE, AB.

OMNP és un rectangle, $\overline{OM} = 5x$, $\overline{OP} = 2x$.

L'àrea de la zona ombrejada, que és el triangle $\triangle OBD$, és:

$$\begin{aligned} S_{OBD} &= S_{OMNP} - S_{OPD} - S_{OMB} - S_{BND} = \\ &= \overline{OM} \cdot \overline{OP} - \frac{\overline{PD} \cdot \overline{OP}}{2} - \frac{\overline{OM} \cdot \overline{MB}}{2} - \frac{\overline{DN} \cdot \overline{BD}}{2} = \\ &= 5x \cdot 2x - \frac{x \cdot 2x}{2} - \frac{5x \cdot x}{2} - \frac{4x \cdot x}{2} = \\ &= \frac{9}{2}x^2 = \frac{9}{2}36 = 162\text{cm}^2. \end{aligned}$$

488.- En un triangle rectangle $\triangle ABC$ tal que $\overline{AB} = \overline{AC}$, M és el punt mig del costat $\overline{BC}$. Siga P un punt qualsevol de la mediatriu del costat $\overline{AC}$ que pertany a l semiplànel determinat per $\overline{BC}$ que no conté A . Les rectes CP i AM es tallen en el punt Q . Determineu l'angle que formen AP i BQ .

Solució:

Com que la hipotenusa és el costat major,

$\triangle ABC$ és rectangle, isòsceles $\angle A = 90^\circ$.

Siga N la intersecció de les rectes AP , BQ .

Siga $\alpha = \angle MPC$, aleshores, $\angle PAB = \alpha$.

$\angle CMP = 135^\circ$, aleshores, $\angle BCQ = 45^\circ - \alpha$.

$\angle CMQ = 90^\circ$, $\overline{BM} = \overline{CM}$, aleshores els triangles

rectangles $\triangle CMQ$, $\triangle BMQ$ són iguals, aleshores,

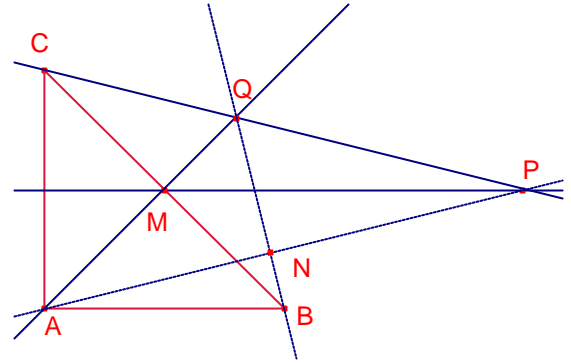
$\overline{BQ} = \overline{CQ}$.

Per tant, $\angle CBQ = \angle BCQ = 45^\circ - \alpha$.

Aleshores, $\angle ABN = \angle ABC + \angle CBQ = 90^\circ - \alpha$.

Aleshores, $\angle ANB = 90^\circ$.

Per tant, AP i BQ formen un angle recte.

489.- Siga $\triangle ABC$ un triangle isòsceles, $C = 120^\circ$. Siga F el punt mig de la base $\overline{AB}$.
La bisectriu de l'angle $\angle ACF$ intersecta la base $\overline{AB}$ en el punt H.

a) Proveu que $\overline{AH} = \overline{CH}$

b) Proveu que $\overline{AH}$ és la tercera part del costat $\overline{AB}$.

KöMaL, K323.

Solució:

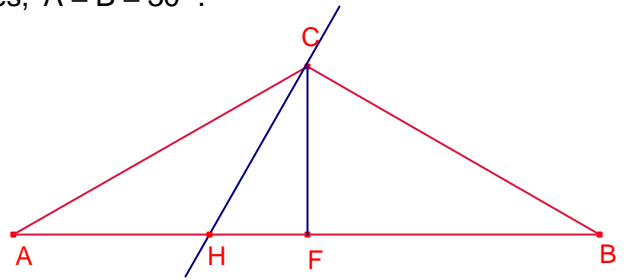
En el triangle isòsceles $\triangle ABC$ si $C = 120^\circ$, aleshores, $A = B = 30^\circ$.

$$\angle ACF = \frac{C}{2} = \frac{120^\circ}{2} = 60^\circ.$$

$$\angle ACH = \frac{1}{2} \angle ACF = \frac{1}{2} 60^\circ = 30^\circ.$$

Aleshores, $\triangle AHC$ és isòsceles, aleshores:

$$\overline{AH} = \overline{CH}.$$

$\angle HCF = 30^\circ$, el triangle $\triangle CHF$ és rectangle, aleshores:

$$\overline{HF} = \frac{1}{2} \overline{CH} = \frac{1}{2} \overline{AH}.$$

$$\overline{AB} = 2 \cdot \overline{AF} = 2(\overline{AH} + \overline{HF}) = 2\left(\overline{AH} + \frac{1}{2} \overline{AH}\right) = 3 \cdot \overline{AH}.$$

Aleshores, $\overline{AH}$ és la tercera part del costat $\overline{AB}$.

490.- L'àrea d'un trapezi ABCD isòscele (no rectangle) és 4 es pot dividir en quatre trapezis iguals i semblants a ABCD.
 Determineu les mesures dels angles i les cares del trapezi ABCD.
 KöMaL, B4413.

Solució:

Siga ABCD el trapezi isòscele ABCD, dividit en 4 trapezis iguals i semblants a l'inicial.

Siga $\alpha = A = B$, aleshores, $D = 180^\circ - \alpha$

Per ser DAPS i CDSR semblants a l'inicial:

$\angle ADS = \alpha$, $\angle CDS = \alpha$.

Aleshores, $D = 2\alpha = 180^\circ - \alpha$. Resolent l'equació:

$\alpha = 60^\circ$.

DAPS i CDSR, PQRS són iguals aleshores:

$\overline{CD} = \overline{AD} = \overline{PQ}$.

Les rectes AD, BC es tallen en el punt K.

$\alpha = A = B = 60^\circ$, aleshores, els triangles $\triangle ABK$, $\triangle DCK$ són equilàters:

$\overline{DK} = \overline{CD} = \overline{AD}$.

Aleshores, $\overline{AB} = \overline{AD} + \overline{DK} = 2 \cdot \overline{AD}$.

El trapezi ABCD és pot dividir en 12 triangles equilàters:

Si l'àrea del trapezi és 4 l'àrea de cada triangle equilàter és $\frac{1}{3}$.

$$S_{PEF} = \frac{1}{3} = \frac{\sqrt{3}}{4} \overline{PE}^2.$$

Resolent l'equació:

$$\overline{PE} = \frac{2}{3} \sqrt[4]{3}.$$

Aleshores:

$$\overline{AD} = \overline{BC} = \overline{CD} = 2 \cdot \overline{PE} = \frac{4}{3} \sqrt[4]{3}.$$

$$\overline{AB} = 4 \cdot \overline{PE} = \frac{8}{3} \sqrt[4]{3}.$$

